

Z a t w e e f c h u A w i s e s .

Nr. 44. Zettortdeenä 3schà November 1849.

Sinna preefsch grammatu- zeenitajeem.

Pee Kurra Latweeschu grammatu zeenitaja ne stahwehs wifs labbà un pateizigà peeminnà ta pee Deewa til agri aisgahjuscha Rihgas Zahna-basnizas mahzitaja Drei wahrds, tapehz, ka winsch wiffa sawa ammata-laika ne tiffai pee sawas paschas draudses, bet arridsan pee wiffas Latweeschu tautas firds-istaidroschanas un prahtha-aggaismoschanas til ruhpiigi un neapnizzigi strahdadams, ne ween dauds gad-dus to wisseem patihkamu Latweeschu lauschu draugu, bet arridsan daschas zittas tohti geldigas grammatas, ja arri ne wiffas pats rakstidams, tad tomehr par winnu nodriffleschanu gahdadams, tahs par tohti lehtu maffu kautiaem sagahdajis! Veels pulks no tahm paschahm winna Rihgà dsihwodamai atraitnei wehl irr atlizzis, un tai nu tiffai weetas aisenem, tapehz ka nu mas pirzeju irr, kur pee winnas taggad nau wairs tahda seela lauschu faeschana, ka winnas nelaika laulata drauga laika. Bet ja juhs, mihlee grammatu zeenitaji, tahs gribbeet, tad us Rihgu braukdami tahs warreet dabbuht nelaika mahzitaja Drei namma, Sinder-eela, arri pee Rihgas grammatu-drikketaja Hekker, un, ja paschi turp ne brauzeet, jeb ja jums ne patihk ta mellechana sweschà weeta, tad teescham arri juhsu mahzitaji, kad juhs winnus par scho lectu tiffai luhgseet, jums un tai atraitnei labbumu darriht gribbedami, jums sagahdahs, ko juhs wehleseet. Bet warr buht, ka schihs grammatinas ihpaschi daschà-Kursemmes mallà masal pasihstamas, tadehl jums schè wehl isteifschu, zil tahs makfa, kahdas winnas irr, un kas tur eefschà stahw.

1) Kollektës. 16 lappas; makfa 1½ Kap.f. Ze rohnahs wiffas dseefmas un Deewapeeluhg-schanas, ko mahzitais preefsch altara pee Dee-

wakalposchanas pahrmihfschi ar draudsi dseeb, un ka tadehl ikweens sawa dseefmu-grammatà warretu eelikt, lai basnizà buhdams jo labbaki ar kesteri schihs dseefmas warretu lihds dseedaht.

2) Uuttera masais Katkismus. 24 lappas. 5 Kap. f. Schè ne ween tas masais Katkismus irr nodrifflehts, bet arridsan 2 grehlu-suhdsechanas peeliktas, un skaidra isteifschana, kahdas grammatas Bihbelè, kas katrà stahw, — kahdi mums swehtki, un kadehl tee swehtijami, — kas pahtarneekem tohti geldetu pehz ismahzischanas.

3) Uuttera masais Katkismus, Latwifski un Wahzifski. 5 Kap. Ta patti grammatina ar Wahzu pahrtulkoschanu ohtrà lappas puffè, kas tohti derretu tahdeem Latweeschu jauneem laudim, kas lihds ar Wahzeescheem pee Deewa-galda leekahs eefwehtitees, bet kurreem tomehr wehl daschs Wahzu wahrds Katkisme irr patumsch, un kas no tahs prettim stahwedamas pahrtulkoschanas tuhliht mahzitohs, to paschu skaidraki saprast.

4) Sinnas pahr sahtibas-beedribahm. 20 lappas. 3 Kap. Schè stahw isteifts, ka sahtibas beedribas zehlschahs, kahdas winnas irr, un kahds winnu labbums.

5) Swehtu luhgschanu grammatu preefsch Saldateem. 48 lappas. 10 Kap. Tohti teizama grammatina wisseem jauneem laudim, kam jaet sawam Keiseram deeneht, un kas tahdàs weetas warr aisluht, kur zaur wiffu sawu deenesta-laiku ne dabbu redseht neds sawas tizzibas basnizu, neds sawas tizzibas grammatas, neds winnu aufim atflann sawas tizzibas mahzibas, un kas ar scho weegli glabbajamu grammatinu sawu wiff-mihlaku draugu un labbaku passubbinataju lihds nemmahs, lai tas ne noklihtu no Deewa swehteem zekkeem, lai stiprs paliktu katrà fahrdinaschanà, un se-

wim pafargatu flaidru firds-apsinnaschanu, kas wiffas behdas un grubtibas tam atweegli-
na. — Rekrufcheem un Saldateem arri 2 zit-
tas tahdas grahmatinas pehz lihdsnemschanas
irr tohti eeteizamas, prohti: Dseefmas, sal-
dateem un rekrufcheem par labbu, no Knie-
riem. Selgawâ 1843 pee Steffenhaden dab-
hujama par 15 kap., un Rohlas grahmatina,
Rihgâ dabhujama pee Hekker par 15 kap.,
kurrâ beidsamâ arri bes dseefmahm wehl Kat-
kismus, Deewa-luhgschanas, un nohtes-kristi-
bas-gabbalinsch irr atrohnams, pehz kurra
lahds saldats no Luttera tizzibas, kas ar tahdu
pafchu seewu apprezehs, pats farwu behrninu
warr kristiht, ja ne warr to peenest pee kahda
Luttera mahzitaja, lai schim behrninam fawa
tizziba ne sustu.

6) Daschadas behru wallodas. 10 kap.
Kas gan masaka grahmatina, bet arridsan
dauds lehtaka, ne kâ tee pasihstamee un tohti
brangee, no nelaika mahzitaja Runzler drikkê
fagahdati, lihku spreddiki, kas Selgawâ grah-
mata bohde pee Reier dabhujami, un 60 kap.
makfa.

7) Siinas par Mahrtinu Lutteru
un zitteem no winna darba-beedreem.
10 kap. Schê tohp isstahstihst, kahdi schee
flawejami wihri bijuschi, kâ winneem gabjis
un kâ winni pee muhsu tizzibas isflaidroscha-
nas un eezelschanas strahdajuschi.

8) Skohlas-behru Deewa luhg-
schanas. 2 1/2 kap.

9) Sataifischanas-wahrde preeksch
Deewgaldneekem. 1 1/2 kap. Schee tee-
scham baggatus augtus nestu wiffu deewgald-
neeku firdis, kad tee tohs preeksch sawas pee-
eeschanas pee swehta Deewgaldapdohmigi
lassitu.

10) Swehti stahsti is Deewa wahr-
deem. 37 1/2 kap. prosta wahkâ un 45 kap.
pufs ahdu wahkâ. Ihsaki isteikti ne kâ Sten-
dera un Baumbacha masa Bihbele, bet arri
tohti labba.

11) Spreddikis, kasteikts weenâ
basnizâ, kad tai draudsê taifijahs

fahribas-beedribu zelt. 10 lappas.
2 1/2 kap.

12) Diweem kungeem ne warr kal-
poh. 2 kap.

13) Pershini. 3 kap. Smukka grah-
matina, kurrâ ar dseefmu-grahmatas perscheem,
un Bihbeles-wahrdeem wiffa muhsu tizzibas-
mahziba tohp isteikta.

14) Wezzi laiki labbi laiki. 2 1/2 kap.
Schee irr 3 nummeri no Latweescha drauga.

15) Kâ seemas-fwehtkus buhs sweh-
tiht. 2 kap. (2 nummeri no Latw. dr.)

16) Kâ leeldeenas-fwehtkus buhs
fwehtiht. 2 kap. (Zapatt.)

17) Kâ waffaras-fwehtkus buhs
fwehtiht. 2 kap. (Zapat.)

18) Deewa-wahrdu mihtotajeem;
pirmais un ohtrais gadda-gahjums, ne eeseets
par 1/2 rub. Schê daschadas isteikschanas,
pamahzifchanas un dseefmas par tizzibas-lee-
tahm atrohnamas.

19) Latweeschu lauschu draugs.
11 gadda-gahjumi; katrs pa 1/2 rub., kur dauds
prahta zillaschanas un islusteschanas rohnahs.

20) Latweeschu drauga pawad-
dohns. Gadda-gahjums pa 1/2 rub., kur
ihpafchi par garrigahm leetahm, par Bihbeles-
beedribahm, par kristigas tizzibas isplatti-
schanu starp paganu tautahm tohp runnahs.

21) Apzerreschanas par stahsteem
no Abrahama. 30 kap. Tee irr spreddiki no
muhsu mihta pee Deewa aisgahjuscha Selga-
was mahzitaja Pantenius farakstiti up turreti.
Kas ne pasinna winna swarrigus wahrdu, ar
ko winsch spehja ziltweku firdis eepreezinah,
atmihtstinah, fatreekt, un us Deewa zekkeem
uswest! Tahdi arri schê lassami.

22) Slimmineekam par swehtigu
usflubbinaschanu. 10 kap., kas teescham
dascham wahrgulam winna behdu-nastu at-
weeglihahs, un tam mahzih, ar drohschu
firdi sawam gallam prettim eet.

23) Tahs 16 leepas Smilkteneekds.
20 lappas. 2 1/2 kap. Tauts stahst, apzerre-
tajeem par firds swehtischanu.

24) Kà gahjis pafaulé ar křiftigu tizzibu. 120 lappas. 30 kap. Schè patš nelaika mahzitašs Drei isstahsta ar gaischeem ir ne dsikli mahziteem zilwekeem labbi šaprob-tameem wahrdeem, kà ar křiftigu tizzibu gahjis pafaulé lihds tam gaddam 1072 pehz Křistus dsimschanas, kà wianna gan dausfahrt no besdeewigem eenihdeta un apspeesta tiklufi, bet kà Deems wiannu tomehr schebligi apfargajis, un par wissu pafauli isplattijis. Skahde tiklai, ka schi isstahstischana nau lihds muhsu laikeem iswesta! Kaut jelle zits kahds Latweeschu mihtotais to darritu!

Kam aufis irr dsirdeht, tas lai klausahs us scho grabmatu eeteilschanu, un wiannam teescham ne buhs schehl par saweem par wiannahm istehreteem grafcheem! W.

M a h t e s m i h l e s t i b a .

(Skattees Nr. 43.)

Seita dseefma.

Labbu brihdi stahweja wianna itt kà apgihbuse
Pee ta mubra, kur kà dahrsé moi kà ehka obtrà puffed
Bija, ko par kappu-dahrsu mehš jo prohjam gribbam
faukt,
Kamehr beidscht atjehgusehs sahka gauschi raudaht —
kaukt:

„Kur gan schè ta weeta buhs, kur es nahwi atrad-
dischu,

Un ta aufstàs rohfàs wehl sawu behrnu ceraudischi,
ko ta mannim atrahwuse pafchà tumšchà pufsnakti,
Un or wissu us scho weetu atskrehjuse peepeschi?!“

„Wehl ta atnahfufe naw scheitan!“ — Tà tai at-
bildeja

Tur ta wezza seewina, kas tohs kappus apwalteja,
Jeb to leelu kobka-dahrsu, kur bij' katra zilweka
Dshiwiba no nahwes sawà ihstà weetà stahdita.

„Sakli mannim seewina, kà tu effi warrejuse
Pabri tapt par eseru, un kà tu schè atnahfufe?
Wehl ne muhscham redsejuse esnu kahdu zilweku,
Kas ar meescham pahrnahkt spehjis us scho nahwes-
walstibu?“ —

„Mihlais Deems man palihdsese, — Ja, winsch
pats man stahwejs klatu.“ —

Tà ta mahte atteiza tai ar pajeteigu praktu.

„Winsch firds-schehligs irr ar weenu! Tizzu, tabda
buhfi tu:

Man wehl schodeen palihdsesi atrast mannu behrninu!“ —

„Bet es nepasihstu to!“ — Teiza kappu-fargataja, —
„Un tu redseht newarri, mihla behrnu-mekletaja!
Gan dauds pulkes, stahbi, kohki irr schonakt te wih-
tusché;

Nahwe patte, dribs schè atnahks pahrstahdihst tohs zittadi.

To wehl tewim pateilschu, ka scheit zilwekam if
weenam,

Kamehr pats winsch dshiwu — kust pafaulé eefsch
dshiwes-deenahm,

Irr saws dshiwib's-kohks moi pulke stahdihst schinni
kapdahrsà,

Kahds irr wajadsigs if weenam, — kahdu katris nopelna.

Gan kà wissu stahbi tee isstatabs; bet katram eefschà
Sirds tà pufst kà zilwekam, kad teem nostahjabs it
preelschà.

Wissu masu behrnu-stahdeem firds tà pat pufst eef-
schà arr'.

Pee schihs pulsteschonàs tu warr buht ka sawu pasibt
warr! —

Sakli, bet ko dohst tu, ta es temi eewest gribbu
Schinni leelà kapdahrsà, kur or mahtes-mihlestibu
Warri apfahrt staigadama melecht sawu behrninu,
Un warr buht, ka tewim gaddahs atrast sawu mihlaku!“ —

„Mannim naw wairs it ne kas, ko es tewim dohtu
mihla!

Dseefmas, affins, aztinas esnu noderuse kishà
Es par sawu mihlu behrnu!“ — Teiza mahte behdiga.
„Wairak mannim taggad newaid, ka schi wahrga
dshiwiba!

Bet ja tu man lihdsetu; ta par schahdu mihlestibu
Lihds pat pafaul's-gallam es tewis labbad staigahst gribbu.
Uf! ko ween tu mannim listu, to labpraht darritu,
Ja tik tu man palihdsetu atrast mannu behrninu!“ —

„Ja, ar wissu pafauli!“ — Teiza kappu-fargataja.
„Man ne kahdas dalkas naw, mihla behrnu-mekletaja!
Reds arr' wajadsigs man buhtu, kà tu preetsch mann'
strahdatu,

Jo to wissu, kas man jadarr' patte labpraht padarru!

Lawus garus mattus es, kas irr gaischi bruhni,
spobschi,
Labpraht dabbuht wehletohs! — Patte sinni, zil tee
tohschi.

Sawus baltus mattus par teem es tew pretti atdohtu:
Ar teem tewim tatschu arri plikka galwa nebuhtu.“ —

„Ja tu wairak ne gribbi, mihla? — to es labpraht
darru!“ —

Teiza mahte behdiga; — „Kad tik behrnu atrast warru!“
Nu ta sawus skristus mattus wissus tubdal nogreesa,
Kappu-fargatajai dewa — wiannas baltas panehma.

Reb, to wiffu darrija mahtes-firds ar miblu prahtu,
Lai pee sawa behrnina winna atkal tiktu klahtu! —
Behrni! to juhs leezeet zeenâ famehr ween tik dshwojeet,
Ka juhs miblu mahti allasch zil ween warreet zeenijeet! —

(Turplikkam wiatr.)

Jaunekla dseefma.

Me l'd. Lai Deemu wiffi libdi zc.

1.

Man's Deems un Tchw's tu man,
To ihstu zettu rahdi,
Un tu man arriidfan
Schê tawâ preefschâ stabdi,
Lai es kâ eljes kofst
Tew ween'mehr uftizjohs,
Lai paleeku taw's behrs,
Us tew' Deems palaujohs!

2.

Zaur tawa dehla nahw'
Mehs atpefiiiti tohpam,
Tapehz ka Kristus' schaw'
Preefsch mannim, grehku trohpam;
Lai es, kâ isredsehts,
Pee winna nonahktu,
Un tur ar wiffecm swehts
Preefsch tewis dsecdatu.

3.

Swehts Gars! eespehzini
Man jaunekli un wahju!
Tu pat's man mohdini
Un waldi mannu kahju,
Lai pagohda, tew Tchw's!
Schee manni lohjetki;
Kâ tibf tew, muhschigs Deems,
Lâ pat's teem pawehli.

4.

Tu swehta triadib'!
Tchw's, Dehls ar swehtu Garru!
Man wald' no kahrumeem,
Ka tawu prahtu darru.
Leez' munnim pastahweht
Pee ihstas tizjibas,
Un pasargl man, Deems!
No launas eraschas!

Ribgâ.

M. Duclau.

Teefas fluddinafchana's.

Amburgas Krohna pagasta teefa zaur scho sunnamu
darra, ka turpait tai 24tâ November to pee Jaun-
Swirloukumuischas preeschirtu leeku arramu semmi
pee Starpes-krohga, no 6 libds 7 puhraweetahn, no
Jurgeem 1850 us trihs gaddeem us arrenti isfohlihs.
Amburgas pagasta teefa, tai 6tâ Oktober 1849. 2

(Nr. 878.) Gutmann, teefas wezzakajs.
Brunoweki, teefas srihweris.

No Jaunpilles pagasta teefas tohp wiffi tee, kam
kahas taisnas prassichanas buhtu pee ta nomirtuscha
saimneeka Krisch Wulle no Tilliau mahjahm, par ka
atstaktu mantu arrentes un zitu parradu deht kon-
kurse spreesa, usajinati, libds 26tu November s. g.
pee schihs teefas peeteiktees, jo wehlat neweenu wais
ne klausibs. Jaunpille, tai 1mâ Oktober 1849. 2

(Z. S.) ††† Kristop Fürst, preefschsehdetajs.
(Nr. 174.) E. G. Monkewitz, teefas srihweris.

Wiffi tee, kam kahdas taisnas prassichanas buhtu
pee tahs mantas ta libdsschinniga Pommuschas sail-
neeka Zahn Pihrag, par kurra mantu parradu deht
konkurse spreesa, tohp usajinati, libds 21mo Dezem-
ber s. g. sawas prassichanas scheid usdoht, un kad
waijadigs taisni peerahdiht, jo wehlat neweenu wais
ne klausibs. Pommuschas pagasta teefa, tai 10tâ
Oktober 1849. 3

(Nr. 42.) ††† Zahn Tschiffie, teefas wezz.
Lust, teefas srihweris.

Das libdsschinnige Frank-Sessawas sailneek's Middel
Kurpneek's no Zihru-mahjahm irr sawas mahjas sil-
tas namma-tureschanas, plibteschanas un parradu
deht atdewis. Tadehl tohp wiffi un jebkurri parradu-
deweji ta peemineta Middel Kurpneeka zaur scho us-
ajinati, pee saudeschanas sawas teefas diwu mehne-
schu starpâ, prohti libds 22. Dezember s. g., kas par to
weenigu un isstehgschanas terminu nolikts, ar sawahm
prassichanahm un winnu peerahdischannahm scheid pee-
teiktees, jo wehlat winneem muhschigu kluffuzeeschawu us-
likts. Frank-Sessawas pagasta teefa, tai 24. Oktober 1849.

(Z. S.) Pagasta wezzakajs Schirmer. 2
(Nr. 136.) Teefas srihw. J. Borkoweki.

Zittra fluddinafchana.

Meijumuischâ pee Jelgawas, irr jauns destalant's,
pee ka wiffadi smalki snapschli, likkeeri un rums par
lehtu maksu irr dabujami. 3

Brihw drilleht.

No juhrmallas-gubernias augstas waldischanas ruffes: Gofrath de la Croix.

No. 341.